

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון
ירושלים, סיון התשע"ד, יוני 2014

פשיטת רגל ופירוק תאגיד תשלומי גמלאות וגביית חובות 2013

אבנר שרף

סקרים תקופתיים 258

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

פשיטת רגל ופירוק תאגיד תשלומי גמלאות וגביית חובות 2013

אבנר שרף

פתח דבר

מינהל המחקר והתכנון מציג פרסום שנתי מקיף על תשלומי הענף לזכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד ל-2013 וכן נתונים מרכזיים בהשוואה לשנים קודמות. בדוח ממצאים על חובות בדמי ביטוח של מעסיקים בכינוס נכסים ופשיטות רגל ועל גבייתם.

בפרסום זה מוצגים מאפיינים שונים של המעסיקים והעובדים המטופלים בענף לפי ענף כלכלי. כמו כן מוצגים נתונים על שינויים ביתרות חוב בדמי ביטוח של המעסיקים בכינוס נכסים ובפשיטות רגל.

תודתי למר אבנר שרף אשר ריכז וניתח את הממצאים בפרסום זה. תודה גם למר דוד אלכסנדר גאליה, מנהל אגף חקר ביצועים ומתודות סטטיסטיות במינהל מחקר ותכנון, על עזרתו הרבה בעיבוד הנתונים, לגבי מיה עורב-הטל על העריכה הלשונית, ולגבי נירה עמיר על הדפסת הפרסום.

ד"ר דניאל גוטליב
סמנכ"ל מחקר ותכנון

תמצית

ב-2013 התקבלו לטיפול ענף זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד 568 תיקי מעסיקים בפירוק, שבהם הוגשו תביעות עובדים וקופות גמל – זו ירידה של 15.9% לעומת 2012. במהלך השנה אושרו 8,484 תביעות עובדים ושולמו 295.6 מיליון שקל לעובדים ולקופות גמל.

מהתפלגות התביעות החדשות של עובדים שאושרו בחמש השנים האחרונות לפי ענף כלכלי, עולה כי 48% מהן היו בענפי שירותים, 22.9% בענף המסחר ו-8.9% בבנייה.

ב-2013 הצליח הענף לגבות מהמפרקים 14.6 מיליון ש"ח, המהווים כ-11.2% מהסכום בדין קדימה בשנה זו¹.

מנתונים על טיפול ב-4,031 מעסיקים בפירוק/פש"ר בשנים 2004-2013 עולה כי סך החוב המקורי היה 1,706 מיליון ש"ח, מתוכם חושב 43.5% חוב בדין קדימה. במהלך השנים נגבו מהמפרקים בסך הכל 64.1 מיליון ש"ח שהם 8.6% מסך החוב בדין קדימה בשנים אלה.

במקביל לתשלומי שכר ופיצויים לעובדים, המוסד לביטוח לאומי פעל לגבות חובות בדמי ביטוח מהמעסיקים בכינוס נכסים ופשיטת רגל (להלן – פש"ר), באמצעות הלשכה המשפטית. במהלך 2013 נוספו 672 מעסיקים חדשים שהחלו בתהליך כינוס נכסים ופש"ר. בדצמבר 2013 היו בקובץ המעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר 9,115 מעסיקים.

במהלך 2013 הצטבר חוב בדמי ביטוח בסך כולל של 1,774.3 מיליון ש"ח, והמוסד הצליח לצמצם אותו בכ-2.3%. יתרת החוב ב-31 בדצמבר 2013 היתה כ-1,816.1 מיליון ש"ח.

מ-9,115 המעסיקים שנמצאו בכינוס ובפש"ר בסוף 2013, 8,343 (92%) היו בלתי פעילים, כלומר מוצו לגביהם כל ההליכים לגביית החובות. יתרת חובם היתה ב-31 בדצמבר 2013 1,485 מיליון ש"ח, שהם כ-81.7% מסך כל החוב של המעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר במועד זה. ל-313 מעסיקים היתה יתרת חוב של יותר ממיליון שקל למעסיק, שהיוו 43.3% מסך כל החוב. מנתונים על הטיפול ב-5,163 מעסיקים בפירוק/פש"ר בשנים 2004-2013 עולה כי סך החוב בדמי ביטוח המקורי היה 632.2 מיליון ש"ח, בהם חושבו סכומים בדין קדימה. במהלך השנים נגבו ממעסיקים אלה בסך הכל 9.3 מיליון ש"ח שהם 2.2% מסך החוב בדין קדימה בשנים 2004-2013. ב-2013 לבדה נגבו 2.4 מיליון ש"ח.

¹ חובות בדין קדימה הם חובות שניתנה להם עדיפות על פני חובות אחרים – חובות לנושים רגילים ולא לנושי מבוטחים הזכאים למלוא כספם בתהליך פש"ר/פירוק. לפי החוקים הקיימים בנושא זה יש סוגי חובות שיש להם דין קדימה המדורגים לפי סדר העדיפות הזה: שכר עבודה; חובות בגין ניכוי במקור למס הכנסה; חובות אחרים כגון מזונות ודמי שכירות; מסים עירוניים.

תוכן העניינים

עמוד

1	תשלומי הענף לזכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד
1	עקרונות פעילות הענף
2	הגדרות
3	אישורים ותשלומי גמלאות
3	המעסיקים
5	תביעות עובדים שאושרו
9	תביעות של קופות גמל שאושרו
9	גביית חובות של מעסיקים
10	גבייה מיתרות חוב בדין קדימה מגמלאות
12	יתרות חוב בדמי ביטוח של מעסיקים בכינוס נכסים ובפשיטת רגל
12	כללי
12	ממצאים
22	גבייה מיתרות חוב בדמי ביטוח בדין קדימה

תשלומי הענף לזכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד

עקרונות פעילות הענף

ענף זכויות עובדים בפשיטת רגל ופירוק תאגיד (להלן פש"ר) פועל במסגרת המוסד לביטוח לאומי מיולי 1975. הענף הוקם כדי לתת מענה לעובדים שנפגעו מקריסת עסקים ומכניסתם להליכי פשיטת רגל ופירוק. עובדים אלה איבדו נוסף על משרותיהם גם את יתרת שכרם, ובמקרים רבים גם לא זכו לפיצויי פיטורין כמתחייב מהסכמי העבודה וזכויותיהם הסוציאליות בקופות גמל נפגעו. כל זאת מאחר שברוב המקרים לא נותר למעסיקים האלה כל מקור כספי או נכסים למימוש כדי לממן את יתרת החוב המגיעה לעובדים ולקופות גמל.

המוסד לביטוח לאומי באמצעות ענף פש"ר נחלץ לקראת העובדים שנקלעו למצב זה. הוא משלם במקום המעסיק שכר ופיצויי פיטורין, על בסיס תביעות שהמפרקים או הנאמנים מאשרים ואשר מוגשות לענף. באותו אופן הענף משלם סכומי כסף לקופות גמל, כדי לשמור על רציפות הזכויות הסוציאליות של העובדים בהן. בדרך זו הענף פוטר את העובדים מהצורך להתדיין ממושכות עם מעסיקיהם על יתרת שכרם שלא שולם ומאפשר הפרדה מלאה בין ביצוע התשלומים לעובדים לבין תהליך מימוש הנכסים לצורך מימון חובות המעסיקים.

הענף הוא ענף ביטוחי שתשלומיו ממומנים באמצעות דמי ביטוח המשולמים בידי המעסיקים. עד סוף מארס 1980 המעסיקים שילמו 0.1% משכרו של העובד (ללא מגבלת השכר). באפריל 1980 הופחת השיעור ל-0.05% משכרו של העובד עד רמת ההכנסה המרבית החייבת בדמי ביטוח. בעקבות הפעלת מדיניות השיפוי של הממשלה להפחתת עלות העבודה, הופחת חלקם של המעסיקים בשיעור זה, וב-2013 היה שיעור מופחת של 0.01% עד 60% מהשכר הממוצע לפי חוק ושיעור רגיל של 0.04% מעל תקרת ההכנסה החייבת בשיעור מופחת עד למקסימום הבסיס לגבייה.

הגמלה המרבית של שכר ופיצויי פיטורין לעובד נקבעה ברמה של כ-7-8 פעמים השכר החודשי הממוצע לפי חוק. מינואר 1990 משולמת לעובד גמלה מרבית בסכום של 10 פעמים השכר הממוצע לפי חוק. מאוגוסט 2009 הועלתה תקרה זו ל-13 פעמים השכר הבסיסי. לקופות גמל נקבעה גמלה מרבית שהיתה בקירוב 70%-80% מהשכר הממוצע לפי חוק. בינואר 1990 נקבע הסכום המרבי ששולם לקופת גמל בעבור עובד לסכום השכר החודשי הממוצע לפי חוק. בינואר 1999 הועלה סכום זה לפעמיים השכר הממוצע לפי חוק. ב-2013 היו השכר ופיצויי הפיטורין המרביים לעובד 110,331 ש"ח, והתשלום המרבי לקופת גמל בעד עובד היה 16,974 ש"ח.

עד 2005 הוצמדו התשלומים לעובדים ולקופות גמל לשינויים בשכר הממוצע לפי חוק. ב-2006 הוצמדו התשלומים לשינויים בסכום הבסיסי המתעדכן בינואר בכל שנה בהתאם לעלייה שבין מדד המחירים לצרכן הידוע לפני מועד העדכון לבין המדד שהיה ידוע בחודש ינואר בשנה שקדמה לה, כדי למנוע שחיקת החוב ממועד יצירתו עד מועד התשלום בפועל. בתשלום לעובד זוקפים תחילה את יתרת השכר ולאחריה את פיצויי הפיטורין עד רמת הגמלה המרבית שנקבעה

בחוק. מהתשלום על חשבון השכר מנוכים מסי החובה: מס הכנסה, ביטוח לאומי וביטוח בריאות. המוסד לביטוח לאומי רשאי לקזז מהגמלאות חובות בגין גמלאות אחרות או בגין דמי ביטוח. אם לאחר תשלומי הענף עדיין נותר חוב של המעסיק לעובד, העובד מצטרף לקבוצת הנושים הרגילים כדי לתבוע את יתרת החוב האמורה.

החוק מאפשר לענף לתבוע מהמפרק בדין קדימה חלק מהחוב (על פי כללים שנקבעו בחוק). בנוגע ליתרת החוב מצטרף הענף כנושה רגיל. בניגוד למקובל בשאר ענפי המוסד, ענף פש"ר פועל רק במשרד הראשי ולא בסניפים, בשל הצורך המתמיד בייעוץ משפטי עם פרקליטי המוסד.

למרות ההתקדמות הניכרת שהושגה בתחום ההגנה על שכרו של העובד, נותרו כמה בעיות שלא נפתרו:

- החוק מחייב להוציא צו פשיטת רגל או צו פירוק. תהליך זה לעתים קרובות ממושך ביותר ומעכב את התשלומים המגיעים לעובד.
- ההוצאות המשפטיות הגבוהות הנדרשות מהעובדים כדי לדרוש צו פשיטת רגל או צו פירוק כלפי מעסיק חדל פירעון עולות לעתים על סכום החוב שהמעסיק האמור חייב לעובדים. מכאן עולה כי אין לעובדים כל טעם לפתוח בהליכים אלה, ולכן במקרים אלה אין הם יכולים לממש את זכויותיהם בענף זה.

הגדרות

- **מעסיק בפשיטת רגל או פירוק:** תאגיד שהוצא כנגדו צו פשיטת רגל או פירוק, והעובדים או קופות הגמל לא קיבלו את המגיע להם: עובד עצמאי, חברה בע"מ, שותפות, אגודה שיתופית, עמותה.
- **עובד:** עובד אצל מעסיק, שבעת מתן צו פשיטת רגל או צו פירוק טרם קיבל את יתרת שכרו ופיצויי הפיטורין. בהגדרה זו נכללים עובדים תושבי ישראל, תושבי חוץ לארץ ותושבי השטחים.
- **קופת גמל:** כל גוף שעל-פי הוראות ההסכם הקיבוצי, חוזה העבודה או הסכם אחר שבין העובד למעסיק, ולפי הסכמת אותו גוף, על המעסיק להעביר אליו כספים מכספי המעסיק או משכרו של העובד לשם צבירתן או הבטחתן של זכויות העובד הקשורות לעבודתו, להפסקת עבודתו, לפרישה ממנה או לביטוחו הסוציאלי.
- **שכר:** סכומים שטרם שולמו לעובד תמורת עבודתו – שכר עבודה, שעות נוספות, דמי הבראה, דמי חופשה, תשלום בעד חגים, ביגוד – לרבות סכום שנוכה משכרו של העובד שלא על פי חוק וטרם הועבר לתעודתו. אם השכר אינו עולה על שכר המינימום (מינואר עד יוני 2012 – 4,100 ש"ח; מיולי 2012 – 4,300 ש"ח לחודש) העובד זכאי לקבל את שכר המינימום הנקוב בחוק.

- **פיצויי פיטורין:** הפיצויים שהעובד זכאי להם מהמעסיק עד מועד הפסקת עבודתו בגין הוותק שנצבר בשנות עבודתו אצל המעסיק.

אישורים ותשלומי גמלאות

במהלך 2013 אושרו 8,484 תביעות עובדים (בהן 8,057 תביעות חדשות) ושולמו לעובדים גמלאות בסכום כולל של 281.1 מיליון ש"ח. כמו כן אושרו 331 תביעות של קופות גמל בסכום של 14.6 מיליון ש"ח. בסך הכל שילם הענף בשנה זו 295.6 מיליון ש"ח – בדומה ל-2012 (לוח 1).

לוח 1: תביעות ותשלומים שאושרו לעובדים ולקופות גמל בענף פש"ר, 2009-2013

2013	2012	2011	2010	2009	
					תביעות
8,484	9,068	7,417	8,881	7,665	סך הכל תביעות עובדים
8,057	8,824	7,029	8,363	6,817	מזה:
					תביעות חדשות
427	244	388	518	848	הפרשי גמלאות*
331	235	285	292	207	תביעות קופות גמל
					רמת תשלומי גמלאות (אלפי ש"ח)
295,642	295,950	258,421	290,190	224,888	סך הכל
281,068	288,875	248,262	278,493	216,234	עובדים
14,574	7,075	10,159	11,697	8,654	קופות גמל
-0.1	14.5	11.0-	29.0	14.1	% שינוי** בסך הכל
-1.6	12.5	13.9-	26.9	10.2	% שינוי ריאלי***

* הפרשי תשלומים לתביעות שאושרו בשנים קודמות.
 ** לעומת שנה קודמת.
 *** מחושב לפי סכום התשלומים החודשיים בניכוי השפעת מדדי המחירים החודשיים.

המעסיקים

מרבית התיקים (90%) היו של חברות בע"מ (לוח 2). בשנים האחרונות גדל בהתמדה מספר העצמאים והשותפויות שהתקבלו לטיפול הענף.

לוח 2: מעסיקים חדשים בפש"ר שהתקבלו בענף, לפי המעמד המשפטי של המעסיק, 2013-2009

שנה	סך הכל	חברות	אגודות שיתופיות ועמותות	עצמאים ושותפויות
2009	461	403	19	39
2010	561	491	21	49
2011	514	439	18	57
2012	490	417	19	54
2013	568	496	26	46

בלוח 3 מוצגים נתונים שנאספו מילקוטי הפרסומים של הרשומות על כלל החברות שפורקו בצווי בתי משפט לפי דרישת הנושים ועל החברות שבגינן הגישו המפרקים תביעות למוסד לביטוח לאומי בשם עובדיהן וקופות הגמל. מהנתונים שעד סוף שנת 2012, אנו למדים כי כ-75% מהחברות שנגדן הוצא צו פירוק הגיעו בסופו של דבר לטיפול הענף. נתוני 2013 לא הובאו בחשבון מאחר שמרבית החברות שפורקו בשנה זו עדיין לא הגיעו לטיפול ענף זכויות עובדים בפש"ר.

לוח 3: חברות בע"מ שפורקו בידי בתי משפט לפי דרישת הנושים, ומהן טופלו בידי ענף פש"ר, 2013-2008

שנת מתן צו הפירוק	סך הכל* (מספרים מוחלטים)	לטיפול המוסד במשך השנים		הוחל בטיפול במוסד בשנת 2013
		סך הכל	אחוז מסך הכל	
2008	450	359	79.8	4
2009	550	415	75.5	1
2010	550	487	88.5	8
2011	550	417	75.8	63
2012	650	423	65.0	274
2013	600	136	22.7	136

* מקור: ילקוטי הפרסומים של הרשומות.

ב-55.6% תיקי המעסיקים שהתקבלו לטיפול בחמש השנים האחרונות מספר תביעות העובדים היה 1-5 לתיק אחד. ב-31.7% מהתיקים יש 25-26 תביעות בתיק (לוח 4).

לוח 4: תיקי מעסיקים חדשים לפי מספר תביעות עובדים שהתקבלו בכל תיק (אחוזים), * 2013-2009

שנת קבלת התיק	סך הכל (מספרים מוחלטים)	5-1	25-6	26+
2009	454	46.3	38.3	15.4
2010	555	55.9	30.8	13.3
2011	508	58.9	30.1	11.0
2012	474	56.3	30.4	13.3
2013	543	59.7	29.8	10.5
ממוצע	--	55.6	31.7	12.7

* לא כולל תיקים שיש בהם תביעות קופ"ג בלבד.

בממוצע של חמש השנים האחרונות, 32.5% מהמעסיקים החדשים בפירוק שטופלו בידי הענף היו בענף המסחר, 33.1% בענפי השירותים ו-13.3% בענף הבינוי (לוח 5).

לוח 5: תיקי מעסיקים חדשים בענף זכויות עובדים בפשיטת רגל לפי ענף כלכלי, *2013-2009

שנה	סך הכל	חקלאות	תעשייה וחרושת	חשמל ומים	בינוי	מסחר	תחבורה	שירותים**
	סך הכל							
	מספרים							
	אחוזים							
2009	461	4	81	5	69	140	10	152
2010	561	6	94	3	81	188	14	175
2011	514	6	86	--	62	168	18	174
2012	490	9	76	2	59	155	21	168
2013	568	3	86	1	72	193	23	190

* לפי הסיווג האחד של ענפי הכלכלה – 2011.

** כולל שירותים עסקיים, ציבוריים ואישיים.

תביעות עובדים שאושרו

בחמש השנים האחרונות אושרו 39,090 תביעות חדשות – 48% בהן בענפי השירותים, 22.9% בענפי המסחר ו-8.9% בבנוי (לוח 6).

לוח 6: תביעות העובדים שאושרו לפי ענף כלכלי, 2009-2013*

שנה	סך הכל	חקלאות	תעשייה וחרושת	אספקת חשמל ומים	בינוי	מסחר	תחבורה	שירותים**
סך הכל								
מספרים	39,090	338	6,657	97	3,468	8,944	840	18,746
אחוזים	100.0	0.9	17.0	0.2	8.9	22.9	2.1	48.0
2009	6,817	49	1,278	46	826	1,834	55	2,729
2010	8,363	80	1,173	21	665	2,297	276	3,851
2011	7,029	55	1,056	16	867	1,223	78	3,734
2012	8,824	47	1,577	13	350	1,405	219	5,213
2013	8,057	107	1,573	1	760	2,185	212	3,219

* לפי הסיווג האחיד של ענפי הכלכלה – 2011.

** כולל שירותים עסקיים, ציבוריים ואישיים.

ב-2013 שולמו ל-70.3% מהתובעים שכר ופיצויי פיטורין, ל-21.7% שכר בלבד, 3% קיבלו פיצויי פיטורין בלבד ו-5% קיבלו הפרשי גמלאות על חשבון גמלאות ששולמו בשנים קודמות. התפלגות הגמלאות לפי סוגים מעלה כי 79.8% היו שכר ופיצויי פיטורין, 14.8% שכר בלבד, 3.1% פיצויי פיטורין בלבד ו-2.3% הפרשי גמלאות על חשבון גמלאות ששולמו בשנים קודמות (לוח 7).

לוח 7: תביעות העובדים שאושרו וסכומים ששולמו לפי סוג הגמלה (אחוזים), 2009-2013

שנה	סך הכל (מספרים מוחלטים)	תביעות חדשות		
		שכר ופיצויי פיטורין	שכר	פיצויי פיטורין

עובדים שתביעותיהם אושרו

2009	7,665	63.1	22.5	3.3	11.1
2010	8,881	69.2	22.2	2.7	5.9
2011	7,417	68.0	24.3	2.4	5.3
2012	9,068	70.1	23.7	3.5	2.7
2013	8,484	70.3	21.7	3.0	5.0
ממוצע		68.3	22.8	3.0	5.9

סכום הגמלאות שאושרו

2009	216,234	76.3	16.2	4.5	3.0
2010	278,493	77.4	15.9	2.8	3.9
2011	248,262	79.7	15.4	2.3	2.6
2012	288,875	79.4	16.8	2.5	1.3
2013	281,068	79.8	14.8	3.1	2.3
ממוצע		78.6	15.8	3.0	2.6

ב-2013 שילם המוסד 42.8 מיליון ש"ח גמלאות מרביות (כולל הפרשים). 378 עובדים קיבלו אז את הגמלה המרבית לשכר ופיצויי פיטורין, שהיא 10-13 פעמים השכר הממוצע לפי חוק (הסכום מתעדכן מעת לעת). תביעות אלה היוו באותה שנה 4.7% מכלל התביעות החדשות שאושרו. עובדים אלה זכאים להפרשי שכר ופיצויי פיטורין נוספים, ותביעותיהם ליתרת החוב הן במסגרת חובות המעסיק, כפי שמוצג בלוח 8. בממוצע של חמש השנים האחרונות התביעות המרביות שאושרו מהוות כ-1.4% מסך כל התביעות החדשות ו-8.9% מסך כל סכום הגמלאות. כידוע, סעיף 187 לחוק הביטוח הלאומי קובע כי אם החוב בשכר העבודה ופיצויי הפיטורין של מעסיק לעובדו (הזכאי לגמלה לפי פרק ח' לחוק) עלה על הגמלה המרבית כאמור בסעיף 183, תיזקף תחילה הגמלה המגיעה לו לחוב שכר העבודה, ואחריה – לחוב פיצויי הפיטורין.

לוח 8: אישורי תביעות לגמלה מרבית וסכומי הגמלאות המרביות, 2009-2013

גמלאות מרביות (כולל הפרשים)		מספר העובדים		שנה
כאחוז מסכומי הגמלאות	סך הכל (אלפי ש"ח)	כאחוז ממספר התביעות החדשות שאושרו	סך הכל	
8.0	17,381	3.2	216	2009
7.4	26,017	0.5	41	2010
10.5	26,017	3.5	244	2011
1.7	5,043	0.5	46	2012
15.2	42,833	4.7	378	2013
8.9	-	1.4	-	ממוצע

ב-2013 התקבלו לטיפול הענף שמונה מעסיקים גדולים שהעסיקו 100 עובדים ויותר. הענף אישר 2,369 תביעות חדשות בתיקי המעסיקים הגדולים שהתקבלו לטיפולו במשך השנים, המהוות כ-29.4% מכלל התביעות שאושרו, ושולמו בגינן 69.8 מיליון ש"ח. סכום זה מהווה 24.8% מסך הגמלאות ששולמו לעובדים בשנה זו (לוח 9).

לוח 9: מעסיקים שהעסיקו 100 עובדים או יותר, אישורי תביעות וסכומי הגמלאות כאחוז מסך הכל, 2013-2009

שנה	מעסיקים חדשים	מספר התביעות שאושרו *		סכום גמלאות שאושרו*	
		סך הכל	כאחוז מסך הכל	סך הכל (אלפי ש"ח)	כאחוז מסך הכל
2009	12	1,336	19.6	37,590	17.4
2010	12	2,551	30.5	69,411	24.9
2011	7	2,059	29.3	56,067	22.6
2012	14	4,072	46.1	109,884	38.1
2013	8	2,369	29.4	69,782	24.8

* כולל מקרים ותשלומים אצל מעסיקים שהוחל בטיפולם בשנים קודמות.

בלוחות הקודמים הוצגו חתכי גמלאות לפי סוגי המקבלים: מי שהיו זכאים לשכר ופיצויים, מי שהיו זכאים לשכר בלבד, ומי שהיו זכאים לפיצויים בלבד. לוח 10 מציג את סך כל השכר וסך כל הפיצויים ששולמו לעובדים, בלי קשר לסוגי התביעות ששולמו. מהנתונים עולה כי ב-2013 57.3% מסכום הגמלאות ששולמו לעובדים היה בעבור שכר, והשאר – 42.7% – בעבור פיצויי פיטורין.

עוד אנו למדים מלוח 10 על תנודות ניכרות במשקל הפיצויים, התלויות בסכומי השכר לסוגיו שהמעסיק טרם שילם לעובד ובוותק של העובדים. כמו כן יש להביא בחשבון ניכוי יתרת הפיצויים המגיעים לעובדים. על כל אלה יש להוסיף את השפעת הגמלה המרבית – לפי סעיף 187 כפי שפורט בפרק הדין בגמלה המרבית.

לוח 10: סכומי גמלאות לפי שכר ופיצויים ששולמו לעובדים (אחוזים), 2013-2009

שנה	סך הכל		שכר	פיצויי פיטורין
	סכום באלפי ש"ח	אחוזים		
2009	216,234	100.0	61.4	38.6
2010	278,493	100.0	60.3	39.7
2011	248,262	100.0	61.9	38.1
2012	288,875	100.0	58.3	41.7
2013	295,642	100.0	57.3	42.7
ממוצע רב-שנתי	-	100.0	59.7	40.3

תביעות של קופות גמל שאושרו

ב-2013 אושרו 331 תביעות של קופות גמל שנועדו להבטיח את רציפות הביטוח לתנאים הסוציאליים של העובדים המבוטחים בקופות אלה. שולמו להם 14.6 מיליון ש"ח, המהווים 4.9% מסך כל תשלומי הענף בשנת 2013 (לוח 11א)).

לוח 11א): תביעות קופות גמל שאושרו וסכומים ששולמו, 2009-2013

2013	2012	2011	2010	2009	
331	235	285	292	207	תביעות
4,028	1,551	4,172	4,491	842	עובדים
14,574	7,075	10,159	11,697	8,654	סכומים לקופות גמל (אלפי ש"ח)
4.9	2.4	4.1	4.0	3.8	% מסך הגמלאות של הענף

ב-2013 שילם המוסד את הגמלה המרבית לקופות גמל בגין 835 מבוטחים, שהם 20.7% מכלל תביעות העובדים המבוטחים בקופות גמל (לוח 11ב)). סכום הגמלה המרבית להפרשה לקופת גמל לתביעה היה השנה עד פעמיים השכר הממוצע לפי חוק.

לוח 11ב): תביעות לגמלאות מרביות בקופות גמל שאושרו, 2009-2013

שנה	סך הכל (מספרים מוחלטים)	כאחוז תביעות מכלל המבוטחים בקופות גמל
2009	294	34.9
2010	373	8.2
2011	267	6.4
2012	201	12.9
2013	835	20.7

גביית חובות של מעסיקים

על פי סעיף 192(א) לחוק, הענף רשאי לדרוש ממפרקי המעסיקים את סכומי הגמלאות ששולמו לכל עובד בדין קדימה בסכום שלא יעלה על זה שנקבע לפי פקודת החברות, חוק פשיטת רגל, תקנות האגודות השיתופיות ועוד. ב-2013 היה הסכום בדין הקדימה לשכר בלבד 23,379 ש"ח, ולשכר ופיצוי פיטורין – 35,069 ש"ח. כמו כן אין חוב בדין קדימה לסכומים ששולמו לקופות גמל. בנוגע ליתרת החוב, הענף הוא בבחינת נושה רגיל. יצוין כי אם שולם לעובד הסכום

המרבי (110,331 ש"ח ב-2013), הסכום שישלמו המפרקים לענף בדין קדימה יעבור לידי העובד לכיסוי חלק מהחוב שיש למפרקים כלפי העובד. במקרה זה הענף הופך לנושה רגיל מהשקל הראשון.

על פי סעיף 192 (א)(2) לחוק, המוסד אינו זכאי לגבות את הפרשי ההצמדה ששילם לזכאי בעבור התקופה שלאחר יום מתן צו פשיטת הרגל או פירוק התאגיד, אלא אם כן המפרק החליט לשלם ריבית או הפרשי הצמדה או שניהם יחד בעבור התקופה האמורה גם ליתר הנושים בפשיטת רגל או פירוק תאגיד.

מהאמור לעיל, החוק מגביל את היכולת לגבות מהמפרקים (אם בכלל זה אפשרי) לסכומים חלקיים על חשבון השכר ופיצויי הפיטורין ששולמו לעובדים, שנשחקים עם הזמן. ב-2013 הצליח הענף לגבות 14.6 מיליון ש"ח בגין חובות העבר, ואלה היוו 11.2% מהסכום בדין קדימה מהגמלאות ששולמו לעובדים וקופות גמל בשנה זו.

לוח 12: סכומים בדין קדימה וגבייה ממפרקים, 2009-2013

שנה	סכום בדין קדימה		גבייה ממפרקים	
	סכום (אלפי ש"ח)	כאחוז מסך הגמלאות	סכום (אלפי ש"ח)	סך הגבייה מסכום בדין קדימה
2009	74,213	33.0	11,138	15.0
2010	126,232	43.5	32,697	25.5
2011	135,929	52.6	13,058	9.6
2012	180,530	61.0	31,658	17.5
2013	130,082	44.0	14,574	11.2

גבייה מיתרות חוב בדין קדימה מגמלאות

ב-2004-2013 (ועד בכלל) הוגשו הוכחות חוב לבתי משפט בנוגע ל-4,031 מעסיקים בפירוק/פש"ר עם יתרות חוב בגמלאות בסך 1,706.2 מיליון ש"ח (לוח 13). על פי התקנות חושב במהלך השנים סכום בדין קדימה בסך 742.1 מיליון ש"ח המהווים 43.5% מסך החוב הזה. שאר החובות שאינם בדין קדימה הם בגדר חוב רגיל. יצוין כי שיעור החוב בדין קדימה עלה במהלך השנים מ-29.9% מסך חוב הגמלאות ב-2004 ל-52% ב-2013, בעקבות הירידה בסכומי הפרשי ההצמדה הקשורים לסכום הבסיסי שלפיו מתעדכנות הגמלאות מדי שנה. בשנים אלה גבה המוסד בסך הכל 64.1 מיליון ש"ח שהיוו 8.6% מסך החוב בדין קדימה באותן שנים.

ב-2013 לבדה גבה המוסד מהמפרקים 16.9 מיליון ש"ח על חשבון אותן שנים. יש לציין כי יש הבדלים בין סכומי התקבולים באגף פש"ר לבין אלה במינהל הכספים (14.6 מיליון ש"ח), שנוצרו בשל השוני במועדי רישום הסכומים במערכות שני הגופים הללו.

לוח 13: טיפול ביתרות חוב של גמלאות ששולמו לעובדים לפי שנות עריכת הוכחות חוב של גמלאות, 2004-2013

שנה	מספר מעסיקים	סך התרות חוב	יתרות חוב בדין קדימה	חוב בדין קדימה כאחוז מסך הכל	סה"כ גבייה מהמפרק	הגבייה כאחוז מהחוב בדין קדימה	גבייה בשנת *2013
סך הכל	4,031	1,706,231	742,082	43.5	64,114	8.6	16,914
2004	459	194,334	58,135	29.9	5,711	9.8	881
2005	591	191,623	68,828	35.9	9,819	14.3	787
2006	409	157,106	61,428	39.1	10,593	17.2	2,748
2007	374	97,322	36,220	37.2	1,789	4.9	225
2008	374	145,007	54,121	37.3	10,382	19.2	4,256
2009	445	260,131	107,589	41.4	8,425	7.8	2,574
2010	482	237,142	115,660	48.8	11,102	9.6	1,459
2011	393	189,357	105,753	55.8	4,722	4.5	2,413
2012	323	153,844	92,536	60.1	648	0.7	648
2013	181	80,365	41,812	52.0	923	2.2	923

* לא כולל גביית 108 אלף ש"ח בעבור שנים קודמות.

יתרות חוב בדמי ביטוח של מעסיקים בכינוס נכסים ובפשיטת רגל

כללי

עם קבלת צו כינוס נכסים או צו פירוק קבוע למעסיק, המוסד פועל באמצעות הלשכה המשפטית לסכם את חובות המעסיק בדמי ביטוח ולגבות את המגיע לו מהמפרק הזמני או הקבוע. במקרים אלה המוסד מנוע מלגבות את החוב באמצעות פקודת המסים – גבייה. גביית החובות נעשית על-פי הוראת בית המשפט באמצעות הלשכה המשפטית.

יש לציין כי אם מונה מפרק קבוע, הוא רשאי לאשר תביעות עובדים לענף זכויות עובדים בפש"ר לקבלת שכר ופיצויים שלא שולמו בידי המעסיק.

בקובץ מעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר נכללו הקבוצות האלה:

- פש"ר כינוס – תיק שבו התקבל מידע על הליך כינוס נכסים ופש"ר.
- פש"ר כינוס פעיל – הנאמן מוסיף להעסיק עובדים אבל בתיק פעיל נפרד¹.
- פש"ר לא פעיל – מעסיק בכינוס נכסים ופש"ר שבו מוצו כל הליכי הגבייה.
- חוב אבוד – תיק מעסיק שבו נקבע כי מוצו כל הליכי הגבייה וכי יתרת החוב בדמי ביטוח היא בגדר חוב אבוד.

ממערכת הגבייה ממעסיקים נשלפו נתונים על-פי המועד שבו נרשם במערכת הגבייה המעסיק בכינוס נכסים או פש"ר והמועד שבו יצא ממצב זה, וסוכמו כל התנועות החשבוניות לאחר תאריך רישום כינוס נכסים ופש"ר.

ממצאים

בדצמבר 2013 היו בקובץ כינוס נכסים ופש"ר 9,115 מעסיקים – גידול של 7.6% לעומת 2012. רק ל-27 מעסיקים שונה קוד הפעילות מכינוס נכסים ופש"ר לקוד פעילות אחר, בתום כינוס הנכסים והפש"ר (לוח 14).

במהלך 2013 נוספו יתרות של מעסיקים חדשים שנכנסו להליך כינוס נכסים ופש"ר בסך כולל של 50.0 מיליון ש"ח ואליהם נוספו חיובים שונים בדמי ביטוח בסך 45.2 מיליון ש"ח (לוח 15). סך כל החוב שעמד לגבייה בשנת 2013 היה 1,774.3 מיליון ש"ח, וחשבונות המעסיקים זוכו ב-41.1 מיליון ש"ח, המהווים 2.3% מיתרת החוב שעמד לגבייה של המעסיקים המצויים בכינוס נכסים ובפירוק בשנה זו.

היתרה בדצמבר 2013 הכוללת הפרשי קנסות והצמדה היתה בסך 1,816.1 מיליון ש"ח – גידול נומינלי של 8.2% בחובות המעסיקים בדמי ביטוח לעומת דצמבר 2012, וכפי שנראה בהמשך – רובם לא ניתנים לגבייה.

¹ עם ספרת משנה 99.

בשני סניפים גדל מאוד מספר המעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר בדצמבר 2013 לעומת דצמבר 2012: רמלה (15.6%) ונתניה (13.2%). 13.4% מהמעסיקים בסוף שנת 2013 טופלו בסניף תל אביב (לוח 16).

16.2% מיתרות החוב בדמי הביטוח של המעסיקים בסוף שנת 2013 התרכזו בסניף תל אביב (לוח 17). בסניף קריות בלט אחוז הזיכויים מהחוב שעמד לגבייה (11.4%). יתרות החוב גדלו בשיעור ניכר במיוחד בסניף כפר סבא (06.6%). שיעור גידול נמוך יותר נמצא בסניפים בני ברק וכרמיאל (5.3% כל אחד).

הרוב המכריע של המעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר (91%) היה מצוי בקוד פעולות "בלתי פעיל" (לוחות 18-19). בתיקים אלה מוצו כל הליכי הגבייה. לחובתם של המעסיקים הללו נזקף חוב של 1,485 מיליון ש"ח, שהוא כ-81.8% מסך כל החוב של המעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר בסוף שנה זו. ל-56.1% מהמעסיקים יש יתרות חוב בסכומים שאינם עולים על 100 אלף ש"ח ול-313 מעסיקים יתרת חוב של מיליון ש"ח ויותר לכל אחד. 51 בהם (16% מהסך הכל) טופלו בסניף תל אביב (לוחות 20-21).

43.3% מיתרות החוב בדמי ביטוח של המעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר היו בסכומים של מיליון ש"ח ויותר למעסיק. בסניף כרמיאל ובסניף טבריה נמצא כי ב-78.5% ו-69.2% (בהתאמה) מיתרות החוב של המעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר היה חוב של יותר ממיליון ש"ח למעסיק (לוח 20).

מרכיב הקרן גבוה במיוחד בסניפים כפר סבא (46.8%) ונתניה (46.3%). בסניף בני ברק מרכיב הקנס וההצמדה היה בולט במיוחד – 73.6% מיתרות החוב בסוף דצמבר 2013 (לוח 22). משקל גבוה במיוחד של קנס והצמדה מצביע ככל הנראה על חובות ישנים יותר שאי אפשר לגבותם.

לוח 14: תנועות מעסיקים בקובץ מעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר, 2013-2009

2013	2012	2011	2010	2009	
8,470	7,791	7,041	5,936	5,369	בתחילת השנה
671	706	772	1,118	583	התקבלו
27	29	25	24	20	יצאו
9,114	8,468	7,788	7,030	5,932	בסוף השנה
7.6	8.7	10.6	18.5	10.5	אחוז השינוי

לוח 15: שינויים ביתרות חוב של מעסיקים המצויים בכינוס נכסים ופש"ר, 2013-2009
(אלפי ש"ח)

2013	2012	2011	2010	2009	
1,679,077	1,545,060	1,410,753	1,252,202	1,120,475	יתרה לתחילת השנה
49,998	57,721	48,956	91,223	58,950	יתרות חדשות לטיפול
45,228	29,550	34,084	26,749	32,338	חיובים
1,774,303	1,632,331	1,493,793	1,370,174	1,211,763	סך כל החוב
41,085	28,545	32,358	29,701	36,133	זיכויים
184	849	652	3,412	1,401	העברות
83,115	76,274	84,412	73,880	80,074	הפרשי קנסות והצמדה
1,816,149	1,679,211	1,545,195	1,410,941	1,254,300	יתרה לסוף השנה
2.3	1.7	2.2	2.2	3.0	% זיכויים מכלל החוב
8.2	8.6	9.5	12.7	11.9	% שינוי שנתי

לוח 16: תנועת מעסיקים בכינוס נכסים ובפש"ר לפי סוג התנועה וסניף, 2013

כאחוז מסך הכל	אחוז השינוי בקובץ פש"ר	יתרת תיקים לסוף השנה	העברות		התקבלו	יתרת תיקים בתחילת השנה	סניף
			לקובץ בלתי פעילים	לקובץ פעילים			
100.0	7.6	9,114	13	14	671	8,470	סך הכל
7.3	6.2	665	-	-	39	626	ירושלים
13.4	6.8	1,217	-	4	82	1,139	תל אביב
5.4	2.9	489	2	1	17	475	חיפה
2.4	8.6	215	-	1	18	198	אשדוד
1.9	10.5	169	2	1	19	153	אשקלון
8.0	10.8	729	2	2	75	658	באר שבע
0.9	8.9	86	-	-	7	79	בני ברק
2.7	3.4	242	1	-	9	234	חדרה
2.8	8.1	254	-	-	19	235	חולון
3.0	5.8	272	1	-	16	257	טבריה
6.0	6.0	545	-	1	32	514	יפו
7.5	7.4	681	-	-	47	634	כפר סבא
1.2	8.8	111	2	-	11	102	כרמיאל
3.7	4.4	335	1	-	15	321	נהריה
3.1	10.6	282	1	-	28	255	נצרת
3.8	13.2	342	-	-	40	302	נתניה
2.8	5.7	258	-	1	15	244	עפולה
6.0	8.3	546	-	-	42	504	פתח תקוה
4.3	6.8	393	1	1	27	368	קריות
2.6	12.4	235	-	-	26	209	ראשון לציון
3.8	9.9	343	-	1	32	312	רחובות
2.7	15.6	245	-	1	34	212	רמלה
5.0	4.8	460	-	-	21	439	רמת גן

לוח 17: שינויים בניתוח החוב בדמי ביטוח של המעסיקים בניסוס נכסים ופשו"ר לפי סניף (אלפי ש"ח), 2013

יתרת החוב בסניף במחשבה"כ הארצי	באחוזים		יתרת סגירה דצמבר 2012	העברות	הפרשי קנסות והצמדה	סך הכל זיכויים	סך העומד לגבייה	חיובים	יתרות חדשות	יתרת פתיחה 2012	סניף
	ביתרות השינוי	זיכויים מסה"כ החוב									
100.0	8.2	2.3	1,816,149	184	83,115	41,085	1,774,303	45,228	49,998	1,679,077	סך הכל
6.4	7.7	4.3	115,383	-	5,639	4,888	114,632	5,142	2,379	107,111	ירושלים
16.2	6.2	2.2	294,807	2	10,382	6,358	290,785	7,429	5,825	277,531	תל אביב
5.7	6.2	0.2	103,793	-3	4,934	191	99,047	406	870	97,771	חיפה
1.4	11.5	1.0	24,703	-	1,238	228	23,693	260	1,280	22,153	אשדוד
1.4	8.1	1.6	25,381	5	1,410	396	24,372	352	546	23,474	אשקלון
6.4	6.5	0.3	116,820	20	5,215	320	111,945	340	1,956	109,649	באר שבע
0.8	5.3	0.3	14,437	-	512	35	13,960	33	218	13,709	בני ברק
2.5	8.0	0.4	46,166	36	1,946	186	44,442	985	728	42,729	חדרה
2.5	6.2	0.5	44,935	-7	2,082	223	43,069	253	516	42,300	חולון
4.6	6.0	1.6	83,096	-	4,381	1,241	79,956	1,219	337	78,400	טבריה
3.6	7.2	1.6	66,050	-1	2,896	998	64,151	952	1,580	61,619	יפו
8.4	16.6	6.3	152,906	18	6,659	9,759	156,024	12,008	12,846	131,170	כפר סבא
3.8	5.3	0.0	68,567	44	3,210	6	65,407	22	288	65,097	כרמיאל
4.1	10.6	0.1	73,697	-21	3,333	74	70,417	60	3,724	66,633	נהריה
3.0	13.7	0.6	54,644	-	2,679	324	52,289	164	4,048	48,077	נצרת
4.5	9.8	1.4	82,243	-	4,902	1,078	78,419	1,073	2,410	74,936	נתניה
2.1	6.0	0.6	37,496	5	1,870	228	35,859	234	256	35,369	עפולה
5.5	7.2	0.6	99,503	-	4,284	609	95,828	1,228	1,817	92,783	פתח תקוה
4.6	5.6	11.4	84,065	26	4,214	10,246	90,123	9,989	537	79,597	קריית
1.7	10.6	1.8	30,496	-	1,607	541	29,430	583	1,275	27,572	ראשון לציון
3.8	13.7	2.7	68,260	59	3,538	1,791	66,572	1,390	5,166	60,016	רחובות
2.3	7.0	0.8	41,198	1	2,235	323	39,287	62	716	38,509	רמלה
4.8	5.6	1.2	87,503	-	3,949	1,042	84,596	1,044	680	82,872	רמת גן

לוח 18: מעסיקים בפש"ר לפי סוג פעילות וסניף, 31 בדצמבר 2013

סניף	סך הכל	פש"ר לא פעיל	פש"ר כונס	פש"ר כונס פעיל	חוב אבוד פש"ר
סך הכל	9,115	8,343	733	31	8
ירושלים	665	598	63	3	1
תל אביב	1,217	1,109	102	6	-
חיפה	489	454	34	-	1
אשדוד	215	207	7	1	-
אשקלון	169	146	22	1	-
באר שבע	729	676	51	1	1
בני ברק	86	77	7	2	-
חדרה	242	239	2	1	-
חולון	254	225	29	-	-
טבריה	272	219	49	3	1
יפו	545	518	27	-	-
כפר סבא	681	652	28	1	-
כרמיאל	111	102	9	-	-
נהריה	335	317	18	-	-
נצרת	282	268	12	2	-
נתניה	342	290	52	-	-
עפולה	259	242	16	1	-
פתח תקוה	546	498	47	1	-
קריות	393	353	35	1	4
ראשון לציון	235	211	24	-	-
רחובות	343	308	33	2	-
רמלה	245	223	22	-	-
רמת גן	460	411	44	5	-

לוח 19: היתרות לפי סוג פעילות וסניף (אלפי ש"ח), 31 בדצמבר 2013

פשי"ר חוב אבוד	פשי"ר כונס פעיל	פשי"ר כונס	פשי"ר לא פעיל	סך הכל	סניף
1,304	6,073	323,380	1,485,392	1,816,149	סך הכל
30	1	33,663	81,689	115,383	ירושלים
-	477	44,554	249,776	294,807	תל אביב
20	-	14,260	89,513	103,793	חיפה
-	208	299	24,196	24,703	אשדוד
-	93	7,349	17,939	25,381	אשקלון
21	49	8,206	108,544	116,820	באר שבע
-	32	798	13,607	14,437	בני ברק
-	21	1,785	44,360	46,166	חדרה
-	-	5,887	39,048	44,935	חולון
54	5	52,602	30,435	83,096	טבריה
-	-	5,087	60,963	66,050	יפו
-	11	6,022	146,873	152,906	כפר סבא
-	-	16,786	51,781	68,567	כרמיאל
-	-	3,527	70,170	73,697	נהריה
-	2	2,499	52,143	54,644	נצרת
-	-	34,455	47,788	82,243	נתניה
-	-	5,643	31,853	37,496	עפולה
-	483	20,517	78,503	99,503	פתח תקוה
1,179	356	27,235	55,295	84,065	קריות
-	-	6,359	24,137	30,496	ראשון לציון
-	126	13,071	55,063	68,260	רחובות
-	-	3,059	38,139	41,198	רמלה
-	4,209	9,717	73,577	87,503	רמת גן

לוח 20: המעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר לפי קבוצות גודל היתרה וסניף (אלפי ש"ח),

31 בדצמבר 2013

סניף	סך הכל	יתרה שלילית	אפס	100-0	250-100	500-250	1000-500	+1000
סך הכל	9,115	474	400	5,117	1,469	827	515	313
ירושלים	665	36	49	368	103	61	27	21
תל אביב	1,217	87	51	638	186	133	71	51
חיפה	489	28	17	268	79	45	32	20
אשדוד	215	11	4	136	38	15	6	5
אשקלון	169	12	5	114	16	10	6	6
באר שבע	729	14	34	462	103	56	39	21
בני ברק	86	4	4	49	14	6	5	4
חדרה	242	18	10	133	44	16	12	9
חולון	254	15	8	138	45	28	10	10
טבריה	272	13	13	163	44	17	12	10
יפו	545	23	22	342	82	40	32	4
כפר סבא	681	39	23	354	127	63	49	26
כרמיאל	111	2	2	64	18	11	8	6
נהריה	335	13	10	182	70	23	22	15
נצרת	282	13	13	151	49	25	20	11
נתניה	342	13	18	188	57	35	17	14
עפולה	259	21	13	153	29	25	11	7
פתח תקוה	546	24	33	297	81	57	34	20
קריות	393	16	13	210	70	49	23	12
ראשון לציון	235	15	8	148	37	15	7	5
רחובות	343	11	13	189	69	24	23	14
רמלה	245	15	9	144	29	24	17	7
רמת גן	460	31	28	226	79	49	32	15

לוח 21: יתרות חוב של מעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר לפי גובה היתרה ולפי סניף (אחוזים), 31 בדצמבר 2013

סניף	סך הכל (אלפי ש"ח)	עד 100	-100.1 250.0	-250.1 500.0	-500.1 1,000.0	+1,000.0
סך הכל	1,816,149	7.8	13.3	16.1	19.7	43.3
ירושלים	115,383	9.1	14.3	18.5	15.9	42.4
תל אביב	294,807	6.1	10.2	16.4	17.6	49.8
חיפה	103,793	7.7	12.4	14.6	21.7	43.6
אשדוד	24,703	13.1	26.0	19.9	15.8	25.1
אשקלון	25,381	12.8	9.9	14.6	17.2	46.7
באר שבע	116,820	10.6	14.6	17.2	22.3	35.3
בני ברק	14,437	10.3	15.2	14.1	21.9	38.5
חדרה	46,166	7.7	15.4	12.0	19.8	45.1
חולון	44,935	8.3	15.8	23.0	15.3	37.7
טבריה	83,096	5.5	9.1	6.6	9.6	69.2
יפו	66,050	14.3	20.2	20.6	33.8	11.5
כפר סבא	152,906	6.4	13.5	14.6	22.3	43.2
כרמיאל	68,567	3.2	4.6	5.8	8.0	78.5
נהריה	73,697	6.8	16.0	11.0	20.1	46.1
נצרת	54,644	7.7	14.5	15.4	25.1	37.3
נתניה	82,243	6.5	11.6	15.3	14.7	51.8
עפולה	37,496	9.7	13.5	23.7	17.0	36.2
פתח תקוה	99,503	7.8	14.3	21.3	24.0	32.9
קריות	84,065	6.9	12.8	20.6	18.5	41.2
ראשון לציון	30,496	12.8	20.3	16.3	16.4	34.2
רחובות	68,260	7.8	16.4	12.0	23.0	41.1
רמלה	41,198	9.9	12.0	20.0	27.3	31.2
רמת גן	87,503	8.1	14.6	19.1	25.9	32.5

לוח 22: יתרות החוב של מעסיקים בכינוס נכסים ופש"ר לפי מרכיבי החוב וסניף (אחוזים),
31 בדצמבר 2013

הצמדה	קנס	קרן	סך הכל (אלפי ש"ח)	סניף
17.9	43.4	38.7	1,816,149	סך הכל
14.7	43.5	41.8	115,383	ירושלים
26.8	41.8	31.4	294,807	תל אביב
16.7	44.1	39.2	103,793	חיפה
14.4	44.8	40.8	24,703	אשדוד
14.7	42.8	42.5	25,381	אשקלון
18.0	46.6	35.4	116,820	באר שבע
29.0	44.6	26.4	14,437	בני ברק
15.7	43.8	40.5	46,166	חדרה
15.5	46.0	38.5	44,935	חולון
14.2	43.5	42.3	83,096	טבריה
21.1	44.1	34.8	66,050	יפו
13.5	39.7	46.8	152,906	כפר סבא
15.2	48.1	36.7	68,567	כרמיאל
19.1	44.7	36.2	73,697	נהריה
16.2	46.0	37.8	54,644	נצרת
11.9	41.8	46.3	82,243	נתניה
16.1	44.6	39.3	37,496	עפולה
16.8	43.4	39.8	99,503	פתח תקוה
16.0	42.3	41.7	84,065	קריות
12.5	43.1	44.4	30,496	ראשון לציון
17.1	41.7	41.2	68,260	רחובות
14.7	43.5	41.8	41,198	רמלה
21.2	44.3	34.5	87,503	רמת גן

גבייה מיתרות חוב בדמי ביטוח בדין קדימה

על-פי סעיף 354 א(3) לפקודת החברות וסעיף 78 לפקודת פש"ר נקבע, כי מסים שמשולמים לאוצר המדינה (בכללם גם חובות לביטוח לאומי) בעת פירוק/פש"ר, יהיו בדין קדימה לכל שאר החובות לפי סדר עדיפות זה, ובתנאי שחובות אלה נישומו והוטלו על החברה/מעסיק עצמאי עד 31 בדצמבר שלפני תאריך הפירוק וסך כל החוב אינו עולה על שנה אחת. שאר החוב מצטרף לחובות הרגילים של המעסיק. בפירוק אגודה שיתופית ייחשב כחוב בדין קדימה כל חוב שמגיע למוסד.

בלוחות 23-25 נתונים על הטיפול של אגף פש"ר ביתרות חוב בדמי ביטוח של המעסיקים במערכת מחשב חדשה שהחלה לפעול באוגוסט 2002. מלוחות אלה עולה כי בשנים 2004-2013 (ועד בכלל) הוגשו הוכחות חוב לבתי משפט בנוגע ל-5,163 מעסיקים בפירוק/פש"ר עם יתרות חוב בדמי ביטוח בסך הכל 632.3 מיליון ש"ח. על-פי התקנות לעיל, הוגשו הוכחות חוב בגין יתרות אלה וחושב סך 417.4 מיליון ש"ח בדין קדימה שמהווים 66% מסך הכל יתרות החוב. שאר החובות שאינם בדין קדימה הם בגדר חוב רגיל.

מתוך כלל המעסיקים שטופלו בשנים אלה, ל-4,749 היו יתרות חוב מקוריות בסך 599.3 מיליון ש"ח וחושבו סכומים בדין קדימה. הסכום בדין קדימה למעסיקים אלה היה 417.4 מיליון ש"ח, והוא היווה בממוצע 69.6% מכלל יתרות החוב המקוריות למעסיקים אלה באותן שנים. סך כל הגבייה מהמפרקים בשנים אלה היה 6.6 מיליון ש"ח והוא היווה בממוצע כ-1.6% מסך כל החוב בדין קדימה בשנים אלה. בשנת 2013 לבדה נגבו 2.1 מיליון ש"ח כדיווידנדים. ליתר 414 מעסיקים (שהם 8% מסך כל המעסיקים בשנים הללו), שיתרת חובם היתה 33 מיליון ש"ח (5.2% מסך יתרות החוב של כלל המעסיקים), נקבע כי חובותיהם הם חובות רגילים מאחר שהם נוצרו בשנה שבה הוצא צו פירוק/פש"ר. סך כל הגבייה מהמפרקים בשנים אלה היה 2.7 מיליון ש"ח והם מהווים 8.1% מהחוב הרגיל של מעסיקים אלה. בשנת 2013 לבדה שולמו 257 אלף ש"ח בגין חובות אלה.

לוח 23: טיפול ביתרות חוב בדמי הביטוח של המעסיקים בפירוק לפי שנות עריכת חוב (אלפי ש"ח), 2013-2004

שנה	מספר מעסיקים	סך הכל יתרות חוב	יתרות חוב בדין קדימה	חוב בדין קדימה כאחוז מהסה"כ	סה"כ גבייה מהמפרקים	סה"כ גבייה כאחוז מהחוב בדין קדימה	סה"כ גבייה בשנת *2013
סך הכל	5,163	632,252	417,396	66.0	9,267	2.2	2,375
2004	510	77,987	51,878	66.5	626	1.2	25
2005	641	97,851	62,884	64.3	2,629	4.2	80
2006	451	102,799	70,928	69.0	1,166	1.6	69
2007	462	50,300	32,629	64.9	838	2.6	496
2008	578	55,076	35,568	64.6	463	1.3	44
2009	579	64,639	45,196	69.9	441	1.0	99
2010	621	55,446	36,105	65.1	1,361	3.8	17
2011	618	46,761	31,567	67.5	208	0.7	62
2012	393	45,060	27,134	60.2	1,514	5.6	1,462
2013	310	36,333	23,507	64.7	21	0.1	21

* לא כולל גבייה של 68 אלף ש"ח בעבור שנים קודמות.

לוח 24: טיפול ביתרות חוב בדמי ביטוח של מעסיקים בפירוק עם יתרות בדין קדימה לפי שנות עריכת הוכחות חוב (אלפי ש"ח), 2013-2004

שנה	מספר מעסיקים	סך הכל יתרות חוב	יתרות חוב בדין קדימה	חוב בדין קדימה כאחוז מהסה"כ היתרות החוב	סה"כ גבייה ממפרקים	סה"כ גבייה כאחוז מיתרות חוב בדין קדימה	גבייה בשנת *2013
סך הכל	4,749	599,277	417,396	69.6	6,591	1.6	2,118
2004	468	75,456	51,878	68.8	626	1.2	25
2005	589	89,949	62,884	69.9	685	1.1	80
2006	416	100,490	70,928	70.6	1,010	1.4	69
2007	435	49,277	32,629	66.2	802	2.5	494
2008	541	52,216	35,568	68.1	463	1.3	44
2009	536	62,921	45,196	71.8	441	1.0	99
2010	581	51,241	36,105	70.5	1,085	3.0	4
2011	568	43,758	31,567	72.1	188	0.6	61
2012	349	41,057	27,134	66.1	1,270	4.7	1,221
2013	266	32,912	23,507	71.4	21	0.1	21

* לא כולל גביית 68 אלף ש"ח בעבור שנים קודמות.

לוח 25 : טיפול ביתרות חוב בדמי ביטוח של מעסיקים בפירוק שנקבע שהן בגדר חוב רגיל לפי שנות עריכת הוכחות חוב (אלפי ש"ח), 2013-2004

הגבייה בשנת 2013	הגבייה כאחוז מיתרות החוב הרגיל	סה"כ גבייה ממפרקים	חוב רגיל כאחוז מסה"כ יתרות חוב	יתרות חוב רגיל	מספר מעסיקים	שנה
257	8.1	2,676	5.2	32,975	414	סך הכל
-	0.0	-	3.2	2,531	42	2004
-	24.6	1,944	8.1	7,902	52	2005
-	6.8	156	2.2	2,309	35	2006
2	3.5	36	2.0	1,023	27	2007
-	0.0	-	5.2	2,860	37	2008
-	0.0	-	2.7	1,718	43	2009
13	6.6	276	7.6	4,205	40	2010
1	0.7	20	6.4	3,003	50	2011
241	6.1	244	8.9	4,003	44	2012
-	0.0	-	9.4	3,421	44	2013

Abstract

Salaried workers in Israel are insured in the "Workers' Rights in Bankruptcy or Liquidation of Company" branch of the National Insurance (social security) Institute (NII). In 2013, this branch received 568 new employers' bankruptcy files, which included claims of both workers and provident funds. This constitutes a decline of 15.9% relative to the previous year. In the course of 2013, 8,484 workers' claims were approved, and the total amount of NIS 295.6 million was paid to workers and provident funds.

A distribution of new claims of workers approved in the past five years according to economic sector shows that about 48% of these claims were in services, 22.9% in commerce and 8.9% in construction.

In 2013 the branch succeeded in collecting about NIS 14.6 million from liquidators, constituting about 11.2% of the *priority debt*¹ for that year.

The data on the handling of 4,031 files of employers in the process of receivership or bankruptcy in the years 2004-2013 show that the total original debt was NIS 1,706 million, out of which 43.5% were calculated as a priority debt. In the course of those years, a total of NIS 64.1 million or 8.6% of the priority debt for that period were collected from the liquidators.

In addition to paying wages and compensation to workers, the NII collects insurance contribution debts from employers in the framework of this branch, by means of its Legal Office. In the course of 2013, 672 new employers began the process of receivership or bankruptcy. In December 2013, there were 9,115 employers in the bankruptcy file.

In the course of 2013, the cumulative debt in insurance contributions reached NIS 1,774.3 million. In this year, the NII succeeded in reducing this debt by about 2.3%. The remaining debt as of December 31, 2013 stood at NIS 1,816.1 million.

Out of the 9,115 employers in the process of receivership or bankruptcy at the end of 2013, the files of 8,343 employers (92% of the total) were inactive files; that is, all the procedures to collect the debts were exhausted in these cases. The debt balance of these inactive files on December 31, 2013 was NIS 1,485 million, or about 81.7% of the total debt of the employers in the process of receivership or bankruptcy as of this date. 313 employers had a debt balance of over a million shekels per employer, constituting 43.3% of the total debt. From data on the handling of 5,163 cases of employers in receivership/bankruptcy in 2004-2013, it was found that the total original debt in insurance contributions was NIS 632.2 million, out of which 66% were a priority debt. In the course of the years, these employers have paid NIS 9.3 million from the total, or 2.2% of the total priority debt for 2004-2013. In 2013 alone the amount of NIS 2.4 million was collected.

¹ Priority debts are debts that are given priority over other debts, but only for regular creditors and not for those of insured entitled to all their money in a bankruptcy/liquidation process. Under present legislation, there are four types of priority debts (in this order): a) work wages, b) debts incurred from deduction of income tax at source, c) other debts, such as alimony and rent, d) municipal taxes.

NATIONAL INSURANCE INSTITUTE
Research and Planning Administration

Bankruptcy and Liquidation of Company
Benefit Payments and Debt Collection
2013

by
Avner Sharf

Jerusalem, June 2014